

การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้
Student Activities Development of Maejo University

สุไรรัตน์ มั่นคง

Surairat Mankong

Surairat_gad@hotmail.com

Received: 30/01/62 Revised: 15/02/62 Accepted: 15/02/62

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา วิธีการแก้ปัญหาการพัฒนางาน กิจกรรมนักศึกษา และแนวทางการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิจัยสนาม ในส่วนของการวิจัยสนามเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ คือ การนำนโยบายของ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในแผน 15 ปี มาเป็นเกณฑ์ในการวางกระบวนการพัฒนางานกิจกรรม นักศึกษา ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดของ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยแต่ละคณะในมหาวิทยาลัยจะมีกระบวนการเสนอแผนในการ พัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร มหาวิทยาลัยแม่โจ้มี กระบวนการในการบันทึกกิจกรรมหรือชั่วโมงกิจกรรมให้กับนักศึกษา โดยมอบหมายให้ ตัวแทนเจ้าหน้าที่ในแต่ละคณะ หน่วยงาน ภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นผู้ดูแลและบันทึก ชั่วโมงกิจกรรมให้กับนักศึกษาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ มีการประชุมวางแผนก่อนดำเนิน กิจกรรม และมีการแบ่งงานกันทำในแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบ และปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ การนำนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางาน กิจกรรมนักศึกษา ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนกิจกรรม การออกแบบกิจกรรม และการลง

* นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

มือปฏิบัติ ปัญหาสำคัญที่พบคือ ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมนักศึกษา รูปแบบการจัดกิจกรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา กิจกรรมที่จัดมีจำนวนมากเกินกว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และผู้บริหารยังให้ความสำคัญกับงานการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาไม่เพียงพอ

คำสำคัญ: การพัฒนา, งานกิจกรรมนักศึกษา, มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Abstract

This research aims to study the development process of student activities, problems and obstacles to the development of student activities, how to solve problems in the development of student activities and guidelines for the development of student activities of Maejo University. In conducting the study, both documentary and field research methods were employed. For field research, data were collected by structured interviews from 10 key informants. The findings were that Maejo University student activity development process was the implementation of the Maejo University policy in the 15-year plan as a basis for the process of developing student activities. To be consistent with the strategy, vision, goals and indicators of Maejo University, each faculty in the university will have a process to propose plans for student activities development according to the budget that had been allocated. Mae Jo University has a process to record activities or activity hours for students by assigned staff representatives in each faculty or departments. They organized a meeting planned before the activity and there is a division of work done in each department responsible. They followed the rules and regulations of Maejo University in bringing students to participate in the development of student activities started from the activity planning process, activity design and

practice. The major problem found was officials lack knowledge concerning student activity development. The form of activities is not consistent with the needs of students. Numbers of activities were a lot more than the budget that had been allocated. And also the executives pay less attention to the task of developing student activities.

Keywords: development, student activity, Maejo University

บทนำ

กิจกรรมนักศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รู้จักสนิทสนม ปรีกษาหารือ ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานักศึกษา โดยมีอาจารย์ประจำชมรมนักศึกษาคอยแนะนำและให้คำปรึกษาเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเดินไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม นอกจากกิจกรรมทางด้านวิชาการแล้วมหาวิทยาลัยยังส่งเสริมและสนับสนุนให้รู้จักคิดและสร้างสรรค์กิจกรรมในแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย ประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมนักศึกษานั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตในอนาคตค่อนข้างมาก เนื่องจากสังคมทุกวันนี้ไม่ต้องการเพียงแต่คนเก่งทางวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่ต้องการคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีวิตซึ่งถือว่าเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ จึงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า ผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทำให้ได้รับประโยชน์ที่มีคุณค่ามากมายหลายประการ ดังนี้

1. โลกทัศน์ของตนเองกว้างมากขึ้น เมื่อเราได้มีโอกาสทำงานร่วมกับบุคคลอื่น จะทำให้เราได้รับความคิดแปลกใหม่อันเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน การได้ถกเถียงจากการประชุม อันจะส่งผลให้เราไม่เป็นคนที่ยึดมั่นถือมั่นในตนเองมากเกินไป ขณะเดียวกันทำให้เราได้แก่งคิดหลากหลายมุมมอง ซึ่งเป็นการพัฒนาสติปัญญาของเราไปในตัว

2. การค้นพบและรู้จักตนเองมากขึ้น เมื่อเราได้เข้าร่วมกิจกรรม จะทำให้เราได้มีโอกาสนประเมินตนเองไปในตัวว่า จุดเด่น จุดด้อยของตัวเองนั้นมีอะไรบ้าง บางคนจะทราบได้เลยว่าจริงๆ แล้วตัวเองมีความถนัดอะไร ชอบอะไร เช่น บางคนอาจจะพบว่าชอบทำงานด้านการวางแผน ด้านทักษะการพูด ด้านการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น

3. ความสามารถในการบริหารเวลา ในยุคปัจจุบัน เวลาถือว่าเป็นสิ่งที่มีค่าเป็นอย่างมากคนที่บริหารเวลาได้เก่งได้รับสิ่งที่มีค่าต่อตนเองมากกว่าผู้อื่นทั้งที่ในแต่ละวันเราทุกคนจะมีเวลา 24 ชั่วโมงเท่ากัน การเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมจะทำให้เรารู้จักแบ่งเวลาในแต่ละกิจกรรมของตนเองอย่างเหมาะสม เช่น ต้องมีเวลาให้แก่ตนเองในกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมร่วมหลักสูตร เรื่องส่วนตัว กิจกรรมครอบครัว และกิจกรรมนักศึกษาที่ตนต้องรับผิดชอบ การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะชี้ให้เห็นว่า ถ้าต้องทำหลายสิ่งหลายอย่างในเวลาเดียวกัน เราจะมีศักยภาพในการดำเนินการเพียงใด

4. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในการเข้าร่วมกิจกรรมเราจะมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตัวของเราเองมากขึ้น แต่กระนั้นก็ตามในโลกของการทำงานเราจำเป็นต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นเราจำเป็นต้องปรับตนเองให้เข้ากันได้กับบุคคลที่หลากหลายประเภท เพื่อให้ผลการดำเนินงานที่เรารับผิดชอบเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้นเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีธรรมชาติและลักษณะที่หลากหลาย จะสะท้อนให้เห็นว่าเราสามารถทำงานกับใครๆ ได้หรือไม่ ซึ่งการทำกิจกรรมจะเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้เราได้รู้จักเรียนรู้และเข้าใจในความหมายของความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น คนที่มีความเข้าใจธรรมชาติมนุษย์มากเท่าใดย่อมประสบปัญหาน้อยในการทำงาน ซึ่งกิจกรรมนักศึกษาจะช่วยในประเด็นนี้ได้มาก

5. การมีพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมจะสอนให้เรารู้จักที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเอง รู้จักการเป็นผู้ฟังที่ดี รู้จักทักษะสังคม รู้จักที่จะยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ช่วยปรับแต่งบุคลิกภาพของเราให้ดูดีเสมอ

6. การรู้จักและเข้าใจค่าว่าบทบาท และรู้จักการใช้บทบาทที่เหมาะสม ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษานั้น แต่ละคนจะต้องดำรงตำแหน่งในบทบาทใดบทบาทหนึ่ง ในแต่ละบทบาทจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกันไป บางคนมีบทบาทเป็นผู้นำกลุ่ม บางคนมีบทบาทเป็นรองประธาน เภรัณูญิก เลขานุการ เมื่อเราอยู่ในบทบาทใดก็

จะต้องเรียนรู้และเข้าใจในบทบาทของตนเอง ถ้าเราไม่เข้าใจคำว่า บทบาท เราก็อาจจะดำเนินสิ่งที่เรียกว่า ผิดบทบาท อันจะนำมาซึ่งความขัดแย้งในภายหลัง เพราะฉะนั้นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะได้รับประสบการณ์ในส่วนนี้เป็นอย่างมาก

ดังนั้น เมื่อต้องเข้ามาทำกิจกรรมจึงต้องทำความเข้าใจกับตนเองว่าในฐานะนักศึกษาแล้ว การเรียนต้องถือว่ามีความสำคัญมากที่สุด และกิจกรรมนักศึกษาถือเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ช่วยพัฒนาและเพิ่มศักยภาพให้นักศึกษามีคุณลักษณะของความเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ได้

ประกอบกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้มุ่งเน้นให้นักศึกษาพัฒนาตนเอง ให้เป็นไปตามการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งการเรียนรู้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรมจริยธรรมหมายถึงการพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมและด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตนและส่วนรวมความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยมการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม
2. ด้านความรู้หมายถึงความสามารถในการเข้าใจการนึกคิดและการนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการทฤษฎีตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้
3. ด้านทักษะทางปัญญาหมายถึงความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ความเข้าใจในแนวคิดหลักการทฤษฎีและกระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบหมายถึงความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มการแสดงถึงภาวะผู้นำความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหมายถึงความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลขความสามารถในการใช้เทคนิค

ทางคณิตศาสตร์และสถิติความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูดการเขียนและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติและพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งนักวิชาการศึกษาหรือบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษาจะเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัย 2 วิธี ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมเอกสารทางวิชาการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางวิชาการ วารสาร ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา
2. การวิจัยสนาม (Field research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or Formal interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากร (Population) ได้แก่ นักวิชาการศึกษา หรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษาจึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 10 คน โดยการพิจารณาคุณสมบัติดังนี้

- 2.1 บุคลากรส่วนกลางของงานกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำนวน 3 คน
- 2.2 บุคลากรในส่วนงานกิจกรรมนักศึกษาของคุณะ จำนวน 6 คน
- 2.3 รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or Formal interview) ลักษณะการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดตายตัวจะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามเดียว และการสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดวันนัดหมายวันสัมภาษณ์ โดยให้ผู้สัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึกและบันทึกเสียง โดยการสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ในการจดบันทึกการสนทนาก่อนทุกครั้ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป โดยการรวบรวมเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกไว้โดยผู้อื่น ได้แก่
  - 1.1 หนังสือทั่วไป ได้แก่ ตำรา คู่มือ เอกสารประกอบการเรียนการสอน เป็นต้น
  - 1.2 หนังสืออ้างอิง ได้แก่ สารานุกรม พจนานุกรม เป็นต้น
  - 1.3 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เป็นงานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้นๆ อย่างละเอียด
  - 1.4 เอกสารของทางราชการ เป็นเอกสารที่ทางราชการจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ เช่น กฎระเบียบ คู่มือปฏิบัติงาน ประกาศ คำสั่ง เป็นต้น
2. วิธีการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยที่ผู้วิจัยเลือกวิธีสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์

แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) และจัดบันทึกข้อมูลและบันทึกเสียงตามคำบอกของผู้ถูกสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็น
2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของผู้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูล ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์
4. นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบนำมาวิเคราะห์ข้อมูลรวมกัน เพื่อสรุปผลการวิจัยด้านกระบวนการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา วิธีการแก้ปัญหาการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา แนวทางการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนา

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า โลกยุคปัจจุบันมีความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางในการติดต่อสื่อสารเป็นอย่างมากในด้านการศึกษาก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายของนักศึกษา ครูอาจารย์ และบุคลากร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ผู้ที่ทำงานและต้องการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงานมีจำนวนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

คือการปรับปรุงระบบการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาให้มีความใกล้เคียงกันกับสถาบันอุดมศึกษาที่อื่น ๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การเคลื่อนย้ายของนักศึกษาและการเทียบโอนหน่วยกิต และนับตั้งแต่การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาของประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรปในเมือง Bologna ประเทศอิตาลีเมื่อปีพ.ศ. 2542 จนเกิดข้อตกลง Bologna Process ประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรปจึงปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ในแต่ละคุณวุฒิและขยายผลการดำเนินการไปตามประเทศต่างๆ ทั่วโลก สำหรับประเทศไทยประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ส่งผลกระทบให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับมีการเน้นหนักให้ปรับปรุงหลักสูตรให้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยมีการยกระดับของสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย การเปิดดำเนินการของวิทยาลัยชุมชน และให้อิสระในการดำเนินการแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีความหลากหลายมีการขยายตัวเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสดำเนินการเรียนในระดับอุดมศึกษาได้อย่างทั่วถึง ท่ามกลางสิ่งต่างที่เกิดขึ้นนี้ ก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายข้อ คือ จะทำอย่างไรให้สังคมเชื่อมั่นได้ว่าคุณวุฒิที่บัณฑิตได้รับจากสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีคุณภาพและมาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงกันได้

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาจึงได้ดำเนินการโครงการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF: HEd) เพื่อเป็นเครื่องมือในการนำนโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติในส่วนของมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาให้ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิ และสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เข้าใจได้ตรงกันและเชื่อมั่นถึงผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับการพัฒนาว่ามาตรฐานที่

สามารถเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552, หน้า 1)

แผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ระยะที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้มีการจัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาประเทศไทย 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาภายใต้กรอบแนวคิด 1) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม 3) การสนับสนุนการส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และ 4) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุข มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การศึกษาดูงาน การสัมมนา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การระดมความคิดเห็น การนำผลการดำเนินงานตามแผนมาเป็นข้อมูลประกอบ เพื่อสรุปเป็นร่างแผนของมหาวิทยาลัย

การดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณสมบัติพร้อม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นตามหลักสูตรกิจกรรมพัฒนานักศึกษาแบ่งออกได้เป็นสองส่วน คือ 1) การจัดบริการแก่นักศึกษาและศิษย์เก่าซึ่งสถาบันจัดขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาและศิษย์เก่า และ 2) การจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ดำเนินการโดยองค์กรนักศึกษาซึ่งได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากสถาบัน ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมทั้งทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การดำเนินงานพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จึงต้องมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ และโครงการต่างๆ ในการพัฒนามหาวิทยาลัยในแต่ละด้าน รวมถึงให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและตรงตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่

เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา โดยเฉพาะในหน่วยงานในระดับคณะของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ต้องนำหลักการพัฒนาที่สอดคล้องต้องตามประเด็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ มาเป็นหลักการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษา

การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาจะต้องเน้นหลักการบริหารงานทางด้านกระบวนการขั้นตอนการทำงานและจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในหน่วยงาน จะต้องมีการพัฒนาทางด้านทักษะการบริหารงานโดยการเพิ่มพูนความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถในการทำงาน การพัฒนางานจะต้องเน้นด้านคุณภาพและผลลัพธ์ที่ออกมารวมทั้งความสุขของคนทำงาน การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาจะต้องคำนึงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ การกำหนดทิศทางขององค์การให้เหมาะสม จะทำให้องค์การมีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงาน เป็นกรอบการบริหารงานเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยการปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ได้กำหนดขึ้นในหน่วยงาน ซึ่งในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้จะเป็นการนำเอานโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ มาเป็นกรอบในการทำงานดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา

การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาลัยแม่โจ้ จึงได้มีรูปแบบการปฏิบัติงานตามขั้นตอนของ PDCA คือการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็น มีการดำเนินการ การปฏิบัติงานให้บรรลุตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ การดำเนินการต่างๆ จะเป็นไปตามขั้นตอนหรือระบบงานที่ออกแบบหรือกำหนดไว้ การตรวจสอบระบบกลไกของการดำเนินงาน รวมทั้งผลปฏิบัติงานว่าได้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ หากมีปัญหาหรือจุดอ่อนของการดำเนินงานควรมีการค้นหสาเหตุและวางมาตรการในการแก้ไขการปรับปรุงพัฒนาเป็นการวางมาตรการในการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบกลไกในการดำเนินการ เพื่ออื้อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น ทั้งนี้การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้นอกจากจะต้องสอดคล้องตามนโยบายของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ยังต้องเชื่อมโยงไปถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดให้การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาจะต้องมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ครบทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้าน

ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นข้อกำหนดเฉพาะซึ่งเป็นผลที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการศึกษา จากการเรียนรู้และการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตรและแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถจากการเรียนรู้เหล่านั้น

ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสามารถนำมาวิเคราะห์แยกเป็นประเด็นต่างๆ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีดังนี้

1.1 การนำนโยบายของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในแผน 15 ปี มาเป็นเกณฑ์ในการวางกระบวนการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

1.2 การพัฒนาตามกระบวนการ PDCA คือ Plan (การวางแผน) เป็นการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็น Do (การดำเนินการ) เป็นการปฏิบัติงานให้บรรลุตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ Check (การตรวจสอบ) การตรวจสอบระบบกลไกของการดำเนินงาน รวมทั้งผลปฏิบัติงานว่าได้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ Act (การปรับปรุงพัฒนา) การวางมาตรการในการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบกลไกในการดำเนินการให้ดีขึ้น

1.3 การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาตามรูปแบบกระบวนการที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.4 การรับเงินจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางที่ส่งมายังคณะ และแต่ละคณะในมหาวิทยาลัยจะมีกระบวนการเสนอแผนในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมาให้ แล้วนำแผนที่ได้เสนอต่อมหาวิทยาลัยและนำไปดำเนินการต่อในระดับคณะ เช่น การจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ ซึ่งแต่ละคณะก็จะมีกรอบทวนแผน ก่อนและหลังการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1.5 มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้มีกระบวนการในการบันทึกกิจกรรมหรือชั่วโมงกิจกรรมให้กับนักศึกษา โดยมอบหมายให้ตัวแทนเจ้าหน้าที่ในแต่ละคณะ หน่วยงาน ภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นผู้ดูแลและบันทึกชั่วโมงกิจกรรมให้กับนักศึกษาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ

1.6 กระบวนการพัฒนางานกิจกรรม มีการประชุมวางแผนก่อนดำเนินกิจกรรม และมีการแบ่งงานกันทำในแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบ และปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

1.7 การนำนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนกิจกรรม การออกแบบกิจกรรม และการลงมือปฏิบัติ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีดังนี้

2.1 ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษา ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ทั้งในด้านของงบประมาณในการเบิกจ่าย ด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน

2.2 ปัญหาด้านการสื่อสาร การสื่อความหมายของเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่กับนักศึกษา ยังคงขาดความชัดเจนว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาคควรเป็นไปในทิศทางไหน รูปแบบกิจกรรมควรเป็นแบบไหน ยังเกิดความคิดขัดแย้งต่อกัน

2.3 ปัญหาที่เกิดจากยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป นักศึกษามีความต้องการที่หลากหลาย แต่รูปแบบกิจกรรมหรือแผนกิจกรรมนักศึกษายังมีรูปแบบเดิมๆ ทำให้นักศึกษาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมลดน้อยลง ขาดความร่วมมือจากนักศึกษาในการทำกิจกรรม

2.4 งบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ทำให้เกิดข้อจำกัดต่างๆ ในการพัฒนากิจกรรม

2.5 ด้านระบบการทำงานของส่วนกลางที่แบ่งหน่วยงานออกเป็นหน่วยงานย่อย แต่ละหน่วยงานย่อยนั้น ก็มีการเชิญประชุมเจ้าหน้าที่ประจำคณะเข้าประชุมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ภาระงานประจำในงานกิจกรรมนักศึกษาในระดับคณะหลายอย่างก็ดำเนินการล่าช้า เพราะต้องเข้าร่วมประชุมอยู่บ่อยครั้ง

2.6 กิจกรรมที่จัดมีมากเกินไป บางกิจกรรมไม่ตอบสนองต่อนโยบายของมหาวิทยาลัย ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ 5 ด้าน

2.7 ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ไม่มีการผลักดันให้เกิดการพัฒนางานกิจกรรม การดำเนินการต่างๆ ต้องรอการตัดสินใจจากผู้บริหาร ทำให้การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาต่างๆ เกิดความล่าช้า

3. วิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีดังนี้

3.1 บุคลากรและนักศึกษาควรมีบทบาทร่วมกันในการสร้างความเข้าใจการทำกิจกรรมนักศึกษา การสร้างความรู้เข้าใจในขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ของการทำกิจกรรม

3.2 ทุกส่วนงานต้องมีส่วนร่วมไปพร้อมกัน ร่วมกันวางแผน ร่วมกันคิด เพื่อให้การสื่อสาร หรือการสื่อความหมายในการทำกิจกรรมจะมีความชัดเจน และปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน

3.3 มหาวิทยาลัยแม่โจ้ต้องมียุทธศาสตร์ในการสนับสนุนให้นักศึกษาเป็นคนขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ให้นักศึกษาเข้ามาออกความคิด และลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง

3.4 ให้แต่ละส่วนงานหรือคณะบริหารจัดการงบประมาณด้านกิจกรรมเอง เพื่อลดช่องว่างการได้เปรียบและเสียเปรียบในการได้รับเงินสนับสนุนจากส่วนกลาง

3.5 ให้ส่วนกลางมีการประชุมพูดคุยเพื่อสรุปประเด็นวาระการประชุมในเรื่องต่างๆ ก่อน แล้วค่อยมีการเชิญหน่วยงานแต่ละคณะเข้าประชุม เพื่อลดระยะเวลาและจะทำให้วาระในการประชุมกระชับมากขึ้น และเน้นจัดประชุมวางแผนการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาช่วงปิดภาคเรียนเพื่อให้อาจารย์และบุคลากรที่ดูแลงานกิจกรรมนักศึกษาได้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

3.6 เน้นการบูรณาการกิจกรรมเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมภายในคณะระหว่างคณะ หรือระหว่างมหาวิทยาลัย โดยการนำกิจกรรมที่มีลักษณะเหมือนกันมาทำร่วมกัน เพื่อลดระยะเวลา งบประมาณ ทรัพยากรในการจัดกิจกรรม

3.7 ผู้บริหารต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ต้องให้ความสนใจและรับรู้ถึงขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ในการพัฒนางานกิจกรรมให้มากขึ้น

4. แนวทางการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีดังนี้

4.1 เน้นการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ควบคู่ไปกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

4.2 การสำรวจความต้องการด้านกิจกรรมนักศึกษา จากนักศึกษาในมหาวิทยาลัย แล้วนำไปวางแผนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อลดปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาที่ลดน้อยลง

4.3 นำกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเป็นตัวตั้งในการทำกิจกรรม เพราะความต้องการด้านกิจกรรมของนักศึกษาแต่ละยุคสมัยจะแตกต่างกัน บุคลากรและหน่วยงานที่ดูแลด้านงานกิจกรรมนักศึกษาต้องปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงไป

4.4 การร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ในการผลักดันให้พัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ทุกคนต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีทัศนคติร่วมกัน มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน และปฏิบัติในรูปแบบกระบวนการเดียวกัน

4.5 การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา เพื่อนำไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เป็นการดึงดูดความสนใจให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษามากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ค้นพบดังกล่าวข้างต้น มีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ ดังนี้

กระบวนการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. การนำนโยบายของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในแผน 15 ปี มาเป็นเกณฑ์ในการวางกระบวนการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สอดคล้องกับแนวคิดของ พจนานุกรมเว็บไซต์ (อ้างอิงใน เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2550) ได้กล่าวสรุปว่า การนำนโยบายไป

ปฏิบัติเป็นการจัดวิธีดำเนินการหรือทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติ จึงเป็นกระบวนการนำการตัดสินใจที่อยู่ในรูปแบบต่างๆ ไปปฏิบัติ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติคือการจัดตั้งหน่วยงานและบุคลากรใหม่เพื่อนำนโยบายใหม่ไปปฏิบัติหรือมอบหมายให้หน่วยงานและบุคลากรที่มีอยู่นำนโยบายไปปฏิบัติ การประสานการใช้ทรัพยากรและงบประมาณจัดสรรทรัพยากรให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของนโยบาย

2. การพัฒนาตามกระบวนการ PDCA คือ Plan (การวางแผน) เป็นการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็น Do (การดำเนินการ) เป็นการปฏิบัติงานให้บรรลุตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ Check (การตรวจสอบ) การตรวจสอบระบบกลไกของการดำเนินงาน รวมทั้งผลปฏิบัติงานว่าได้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ Act (การปรับปรุงพัฒนา) การวางมาตรการในการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบกลไกในการดำเนินการให้ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Deming (อ้างถึงใน ซลิตา ศรมณี, 2560) ได้กล่าวสรุปว่า คุณภาพเป็นปัจจัยอันดับแรกในความสำเร็จของทุกองค์การที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและความสนใจพิเศษ การวางแผน (Plan) เป็นจุดเริ่มต้นของวงจรการบริหารคุณภาพเพราะแผนจะกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพ การปฏิบัติ (Do) นำทางเลือกที่ตัดสินใจไปวางแผนปฏิบัติงานลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ การตรวจสอบ (Check) เพื่อทราบเป้าหมายและทำการศึกษาวเคราะห์ถึงสาเหตุและนำมาแก้ไขปรับปรุง การปรับปรุง (Action) เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานในอนาคต หรือทำการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งที่เกิดจากความไม่สอดคล้องกับความต้องการปัญหา

3. การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาตามรูปแบบกระบวนการที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ได้กล่าวสรุปว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้คือข้อกำหนดเฉพาะซึ่งเป็นผลที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการศึกษาจากการเรียนและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ

ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตรและแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถจากการเรียนรู้เหล่านั้นได้อย่างเป็นที่เชื่อถือเมื่อเรียนจบในรายวิชาหรือหลักสูตรนั้นแล้ว

4. การรับเงินจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางที่ส่งมายังคณะ และแต่ละคณะในมหาวิทยาลัยจะมีกระบวนการเสนอแผนในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาตามงบประมาณที่ได้ถูกจัดสรรมาให้แล้วนำแผนที่ได้เสนอต่อมหาวิทยาลัยและนำไปดำเนินการต่อในระดับคณะ เช่น การจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ ซึ่งแต่ละคณะก็จะมีบทบาทแผน ก่อนและหลังการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Gulick (อ้างถึงใน ชลิตา ศรมณี, 2560) ได้กล่าวสรุปว่า งบประมาณเป็นแผนงานชนิดหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงการใช้จ่ายเงินจำนวนหนึ่งเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้งบประมาณจะเป็นแผนงานชนิดหนึ่งแล้วงบประมาณยังเป็นนโยบายของการควบคุมด้วย

5. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้มีกระบวนการในการบันทึกกิจกรรมหรือชั่วโมงกิจกรรมให้กับนักศึกษา โดยมอบหมายให้ตัวแทนเจ้าหน้าที่ในแต่ละคณะ หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นผู้ดูแลและบันทึกชั่วโมงกิจกรรมให้กับนักศึกษาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Drucker (อ้างถึงใน วิรัช วิรัชนิการวรรณ, 2555) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหาร คือศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่างๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำภายในสภาพองค์การที่กล่าวมานั้น ทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์การที่เข้ามาร่วมกันทำงานในองค์การ ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุอื่นๆ เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ เงินทุน รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ

6. กระบวนการพัฒนางานกิจกรรม มีการประชุมวางแผนก่อนดำเนินกิจกรรม และมีการแบ่งงานกันทำในแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบ และปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Fayol (อ้างถึงใน ชลิตา ศรมณี, 2560) ได้กล่าวสรุปว่า หลักการแบ่งแยกหน้าที่กันทำงาน คือการแบ่งแยกงานกันทำหรือการสร้าง ความชำนาญเฉพาะด้านก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ต้องมีความเคารพและเชื่อฟังต่อกฎระเบียบและวัตถุประสงค์ขององค์การในการบริหารงานให้เป็นไปตามเกณฑ์

7. การนำนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนกิจกรรม การออกแบบกิจกรรม และการลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิด อนิวัช แก้วจางค์ (อ้างถึงใน ปรัชญา ชุมนานเสียว, 2560) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ทำให้เกิดการกำหนดทิศทางขององค์การ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ การกำหนดทิศทางขององค์การให้เหมาะสมจะทำให้องค์การมีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษา ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ทั้งในด้านของงบประมาณในการเบิกจ่าย ด้านวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระ จุณ้อยสุวรรณ (2553) ได้ศึกษา รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารงานกิจการนักศึกษาเพื่อตอบสนองการพัฒนาบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ผลการวิจัยสรุปว่าการบริหารงานกิจการศึกษานักศึกษามิมีความรู้ความเข้าใจ ขาดการวางแผนงานเพื่อการพัฒนาและการบริหารงานกิจการนักศึกษา

2. ปัญหาด้านการสื่อสาร การสื่อความหมายของเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่กับนักศึกษา ยังคงขาดความชัดเจนว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาคควรเป็นไปในทิศทางไหน รูปแบบกิจกรรมควรเป็นแบบไหน ยังเกิดความคิดขัดแย้งต่อกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ วันชัย มีชาติ (2556) ได้กล่าวสรุปว่า การสื่อสารภายในองค์กรหรือการสื่อสารทั่วไปทำให้เกิดปัญหาการทำงานไม่บรรลุผล ปัญหาทัศนคติในทางลบระหว่างสมาชิก ปัญหาความขัดแย้งและการเผชิญหน้ากันในการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การ

3. ปัญหาที่เกิดจากยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป นักศึกษามีความต้องการที่หลากหลาย ทำให้นักศึกษาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมลดน้อยลง นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรม จึงขาดความร่วมมือจากนักศึกษาในการทำกิจกรรม สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ มัลลิกา วีระสัย และประดิษฐา นาครักษา (2557) ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาด้านนักศึกษาทั่วไปสนใจเข้าร่วมกิจกรรมน้อย เพราะนักศึกษาส่วนหนึ่งไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียนในชั้นเรียนมากกว่าที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

4. งบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ทำให้เกิดข้อจำกัดต่างๆ ในการพัฒนากิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ แก้วแสนเมือง (2552) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ผลการวิจัยสรุปว่า จำนวนงบประมาณที่มหาวิทยาลัยสนับสนุนในการดำเนินงานกิจการนักศึกษา ไม่เพียงพอต่อความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของมหาวิทยาลัย

5. หน่วยงานทั้งส่วนกลางและระดับคณะยังขาดประสานงานในการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงานด้านกิจกรรมนักศึกษา เช่น มีการจัดประชุมงานที่มีลักษณะเดียวกันในหลายๆ ครั้งติดต่อกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ปานบุญหอม (2555) ได้ศึกษา การบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาด้านการบริหารกิจการนักศึกษา ขาดการประสานงานกิจกรรมนักศึกษาร่วมทั้งระดับกองกิจการนักศึกษา คณะ องค์กรนักศึกษา การทำงานยังมีความซ้ำซ้อนกัน

6. กิจกรรมที่มีเยอะเกินไปและมีลักษณะรูปแบบกิจกรรมที่เหมือนกันทั้งในหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัย และหน่วยงานในระดับคณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัลลิกา วีระสัย และประดิษฐา นาครักษา (2557) ผลการวิจัยสรุปว่า ลักษณะของกิจกรรมมีลักษณะฟุ่มเฟือย เน้นด้านบันเทิงภาพ ขาดเอกภาพ กิจกรรมของชมรมต่างๆ มีความคล้ายคลึงกันมีความซ้ำซ้อน ไม่มีความร่วมมือและการประสานงานกัน

7. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ไม่มีการผลักดันให้เกิดการพัฒนาโครงการ กิจกรรม การดำเนินการต่างๆ ต้องรอการตัดสินใจจากผู้บริหาร ทำให้การพัฒนาโครงการกิจกรรมนักศึกษาต่างๆ เกิดความล่าช้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ แก้วแสนเมือง (2552) ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้บริหารไม่มี

ประสบการณ์ในด้านกิจการนักศึกษา ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษา และขาดทักษะในการประสานงานที่ดี

วิธีการแก้ไขปัญหาการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. บุคลากรและนักศึกษาควรมีบทบาทร่วมกันในการสร้างความเข้าใจการทำกิจกรรมนักศึกษา การสร้างความรู้เข้าใจในขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ของการทำกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพรพรณ เทียนถวิล (2556) ได้ศึกษาสมรรถนะของนักกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยสรุปว่า การส่งมอบความเชี่ยวชาญในงาน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนักศึกษา มีความใฝ่รู้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองและพัฒนางานที่เกี่ยวข้อง สามารถถ่ายทอดความรู้ในวิชาชีพออกมาเป็นขั้นตอนหรือคู่มือปฏิบัติงานมีความสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจงานด้านกิจกรรมนักศึกษาและหลักประกันคุณภาพระดับโลกศึกษาและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณการเงินที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

2. ทุกส่วนงานต้องมีส่วนร่วมไปพร้อมกัน ร่วมกันวางแผน ร่วมกันคิด เพื่อให้การสื่อสาร หรือการสื่อความหมายในการทำกิจกรรมจะได้มีความชัดเจน และปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร วิชยวงศ์ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผลการวิจัยสรุปว่า การดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษาเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพตลอดจนตอบสนองต่อการพัฒนาบัณฑิตที่พึงประสงค์ พบว่า ควรใช้รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาออกเป็น 5 มิติ คือ มิติด้านโครงสร้าง ด้านบุคลากร ด้านความร่วมมือประสานงาน ด้านการรายงาน และด้านการวางแผน

3. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ต้องมียุทธศาสตร์ในการสนับสนุนให้นักศึกษาเป็นคนขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ให้นักศึกษาเข้ามาออกความคิด และลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาณัติ แพทย์วงษ์ (2550) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่า แนว

ทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านสังคม ควรจัดให้นิสิตนักศึกษาได้พบกับชุมชนรอบมหาวิทยาลัยหรือชนบทเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้พูดคุยกับชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยกันแก้ปัญหาส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้เผยแพร่ความรู้สู่ชุมชนให้นิสิตนักศึกษาจัดโครงการที่ทำประโยชน์เพื่อสังคมและที่สำคัญคือควรฝึกให้นิสิตนักศึกษามีภาวะการณ์เป็นผู้นำฝึกการทำงานเป็นทีมฝึกแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

4. ให้แต่ละส่วนงานหรือคณะบริหารจัดการงบประมาณด้านกิจกรรมเอง เพื่อลดช่องว่างการได้เปรียบและเสียเปรียบในการได้รับเงินสนับสนุนจากส่วนกลาง Fayol (อ้างถึงใน ชลิตา ศรมณี, 2560) ได้กล่าวสรุปว่า ยึดถือผลประโยชน์ขององค์การเป็นหลักผลประโยชน์ของแต่ละบุคคลและกลุ่มต่างๆ ภายในองค์การจะต้องไม่ขัดต่อผลประโยชน์ขององค์การและผลประโยชน์ขององค์การจะต้องได้รับการปกป้องรักษาให้คงอยู่ตลอดไปเหนือกว่าผลประโยชน์อื่นใดทั้งปวง

5. ให้ส่วนกลางมีการประชุมพูดคุยเพื่อสรุปประเด็นวาระการประชุมในเรื่องต่างๆ ก่อน แล้วค่อยมีการเชิญหน่วยงานแต่ละคณะเข้าประชุม เพื่อลดระยะเวลาและจะทำให้วาระในการประชุมกระชับมากขึ้น และเน้นจัดประชุมวางแผนการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาช่วงปิดภาคเรียนเพื่อให้อาจารย์และบุคลากรที่ดูแลงานกิจกรรมนักศึกษาได้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Fayol (อ้างถึงใน ชลิตา ศรมณี, 2560) ได้กล่าวสรุปว่า หลักเอกภาพขององค์การจะมีประสิทธิภาพเมื่อผู้ใช้งานทุกคนต่างทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและต่างมีเป้าหมายร่วมกันในการทำงาน

6. เน้นการบูรณาการกิจกรรมเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมภายในคณะระหว่างคณะ หรือระหว่างมหาวิทยาลัย โดยการนำกิจกรรมที่มีลักษณะเหมือนกันมาทำร่วมกัน เพื่อลดระยะเวลา งบประมาณ ทรัพยากรในการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ อนิวช แก้วจาง (อ้างถึงใน ปรัชญา ชูมนาเสียว, 2560) ได้กล่าวสรุปว่า ทำให้เกิดการกำหนดทิศทางขององค์การ ทิศทางขององค์การ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ การกำหนดทิศทางขององค์การให้เหมาะสมจะทำให้องค์การมีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงาน ทำให้มีการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์การ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การ ดำเนินการให้สอดคล้องกับ

แผนกลยุทธ์ที่กำหนดเพื่อผลสำเร็จทั้งในระยะสั้น และระยะยาว การมุ่งเน้นผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การวัดผลสำเร็จขององค์การมากขึ้น

7. ผู้บริหารต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ต้องให้ความสนใจและรับรู้ถึงขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ในการพัฒนางานกิจกรรมให้มากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ เนตร์พัฒนา ยาวราช (อ้างถึงใน วรัชยา ศิริวัฒน์, 2560) ได้กล่าวสรุปว่า สิ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ความท้าทายระดับโลกความรับผิดชอบต่อสังคมหรือการมีจริยธรรม การจัดการความแตกต่างที่หลากหลายของบุคคล การจัดการคุณภาพการบริหารสมัยใหม่ ให้ความสำคัญกับบุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด การให้อิสระในการทำงาน การใช้วิธีการจูงใจ การมีส่วนร่วม และการพัฒนาบุคลากร การสร้างความสุขในที่ทำงาน ผู้บริหารควรเอาใจใส่เรื่องจิตใจของบุคลากรด้วยการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรเพื่อให้อุบัติการณ์ที่ทำงานคือ บ้านหลังที่สอง

แนวทางการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. เน้นการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ควบคู่ไปกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภชัย ยาวะประภาส (อ้างถึงใน เดช อุณหะจิริงรักษ์, 2561) ได้กล่าวสรุปว่า นโยบายที่จะประสบความสำเร็จจะต้องได้รับการสนับสนุนทางการเงิน และงบประมาณ รวมถึงกำลังคน และคุณภาพของคน ความรู้ทางเทคนิคอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ปัจจัยทางด้านการบริหารอื่นๆ ทรัพยากรทางด้านการบริหารจะต้องได้รับการสนับสนุนและมีจำนวนที่เพียงพอต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอีกด้วย

2. การสำรวจความต้องการด้านกิจกรรมนักศึกษาจากนักศึกษาในมหาวิทยาลัย แล้วนำไปวางแผนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อลดปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาที่ลดน้อยลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพรพรณ เทียนถวิล (2556) ได้ศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยสรุปว่า การมองภาพรวม มีความสามารถในการพัฒนางานร่วมกับผู้อื่นมีความเข้าใจพฤติกรรมของนักศึกษา เพื่อนำสู่การวางแผนการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมมีความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานตามลำดับ

3. นำกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเป็นตัวตั้งในการทำกิจกรรม เพราะความต้องการด้านกิจกรรมของนักศึกษาแต่ละยุคสมัยจะแตกต่างกัน บุคลากรและหน่วยงานที่ดูแลด้านงานกิจกรรมนักศึกษาก็ต้องปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันวดี ดอนวิเศษ และพัชรินทร์ รุจิรานุกูล (2558) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา ในการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยสรุปว่า การศึกษาการพัฒนากิจกรรมนักศึกษา ให้เกิดอัตลักษณ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด การส่งเสริมด้านกีฬาในอาเซียน กิจกรรมการอนุรักษ์ด้านศิลปวัฒนธรรมไทยและเตรียมความพร้อมด้านทักษะอาชีพความเชี่ยวชาญให้กับนักศึกษา เพื่อรองรับและให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ที่สำคัญในการศึกษา คือ การดำเนินการปรับเปลี่ยนและปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานกิจกรรมภาษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาทำให้กฎระเบียบต่างๆ ในมหาวิทยาลัยมีความทันสมัยและนำไปสู่การพัฒนามหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง

4. การร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยแม้จะใส่ใจในการผลักดันให้พัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ทุกคนต้องมีวิสัยร่วมกัน มีทัศนคติร่วมกัน มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน และปฏิบัติไปในรูปแบบกระบวนการเดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ วันชาติ นภาศรี (ม.ป.ป.) ได้กล่าวสรุปว่า การทำงานเป็นทีมแสดงถึงความพร้อมของบุคลากรที่จะทำงานไปในทิศทางเดียวกันโดยมีลักษณะการทำงานแบบไม่ยึดติดตำแหน่งฝ่าย/ส่วนงานความอาวุโส มุ่งคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรและประชาชนผู้รับบริการ ดังนั้น สมาชิกในทีมงานต้องปรับความเข้าใจให้ตรงกัน วางแผนการทำงานร่วมกัน และต้องมีความผูกพันกันในการนำไปสู่เป้าหมายของทีมงานหรือองค์กร

5. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา เพื่อนำไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เป็นการดึงดูดความสนใจให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษามากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วันชาติ นภา

ศรี (ม.ป.ป.) ได้กล่าวสรุปว่า จูงใจให้เกิดการสร้างกระบวนการความคิดในทุกกลุ่มงาน การสร้างจูงใจย่อมเป็นผลต่อบุคคลที่ก้าวมาสู่ความต้องการมีส่วนร่วมเสมอหากสิ่งตอบแทนเหล่านี้มีคุณค่าและประโยชน์ต่อตน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับปฏิภิกิริยาของบุคคลโดยรวมขององค์การด้วยว่าจะทำได้เพียงใดซึ่งขั้นตอนของความสำเร็จที่ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของบุคคล

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการบูรณาการกิจกรรมนักศึกษาเข้ากับกิจกรรมของหลักสูตรเข้าด้วยกัน รวมทั้งกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และในส่วนของคณะที่มีลักษณะรูปแบบกิจกรรมเหมือนกันบูรณาการเข้าด้วยกันและจัดกิจกรรมในครั้งเดียวกัน เพื่อเป็นการลดปริมาณกิจกรรมที่เยอะเกินไป
2. ควรมีการสร้างความเข้าใจในด้านการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษากับบุคลากร นักศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนักศึกษา และผู้บริหารในทุกระดับขั้นต้องมีความเข้าใจในระบบการทำงานทุกขั้นตอน พร้อมช่วยเหลือสนับสนุน และผลักดันให้เกิดการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา
3. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ต้องยอมรับถึงการเปลี่ยนแปลง โดยการปรับเปลี่ยนนโยบายการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาให้เข้ากับกระแสโลกในยุคปัจจุบัน และการสร้างกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษา ปรับเปลี่ยนโครงสร้างในการพัฒนางานกิจกรรมโดยนำนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมของการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาอย่างแท้จริง
4. ควรผลักดันให้เกิดกลุ่มกิจกรรมเล็กๆ ในแต่ละสโมสรนักศึกษาของแต่ละคณะภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าถึงชุมชน สังคมภายนอกมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาสามารถบริหารจัดการตนเองได้ จากการฝึกคิด วิเคราะห์ การตัดสินใจ แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติจากการทำกิจกรรมด้วยตนเอง
5. ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้กับคณะมากขึ้นกว่าเดิม หรือเปลี่ยนรูปแบบให้คณะดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณของตนเอง เพื่อลดช่องว่างการได้เปรียบ

เสียเปรียบของแต่ละคณะหรือหน่วยงาน และควรเพิ่มทางเลือกให้นักศึกษาได้ฝึกหา
งบประมาณในการสนับสนุนการทำกิจกรรมนักศึกษาจากหน่วยงานภายนอกหรือจากศิษย์
เก่ามหาวิทยาลัยแม่โจ้

6. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ต้องปรับเปลี่ยน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการ
พัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาให้เปิดกว้างยิ่งขึ้น เพื่อให้บุคลากร และนักศึกษาได้เข้าถึง
ระบบและกระบวนการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างแท้จริง และเพื่อให้เกิด
กระบวนการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- ชลิตา ศรมณี. (2560). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยและแนวคิด
เชิงทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- เดช อุณหะจิริงรักษ์. (2561). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยสัมมนาโยบาย
และการจัดการสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- ธันวดี ดอนวิเศษ และพัชรินทร์ รุจิรานุกูล. (2558). *รายงานวิจัยเรื่อง แนวทางการ
พัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน*.
จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปัทมา ปานบุญหอม. (2555). *การบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปรัชญา ชุ่มนาเสียว. (2560). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหาร
เชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- ประภาพรธรณ เทียนถวิล. (2556). *สมรรถนะของนักกิจการนักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- พงษ์ศักดิ์ แก้วแสนเมือง. (2552). ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- พีระ จุ๋นน้อยสุวรรณ. (2553). รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารงานกิจการนักศึกษาเพื่อตอบสนองการพัฒนาบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- มัลลิกา วีระสัย และประดิษฐา นาครักษา. (2557). รายงานวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. (2550). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บพิธิการพิมพ์ จำกัด.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2555). การบริหารจัดการและการบริหารยุทธศาสตร์ของหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โพเพช.
- วันชัย มีชาติ. (2556). พฤติกรรมการบริหารองค์การสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันชาติ นภาศรี. (ม.ป.ป.). เอกสารประกอบบรรยายวิชาทฤษฎีองค์การและการบริหารภาครัฐแนวใหม่. เชียงใหม่: วิทยาลัยบริหารศาสตร์, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วรรษยา ศิริวัฒน์. (2560). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการและนวัตกรรมในองค์การ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- อมร วิชยวงศ์. (2551). การพัฒนาการดำเนินงานกิจการศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาณัติ แพทย์วงศ์. (2550). แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.